

№ 42-0
«29» сәуірі 2024 жылғы
ШЖҚ «Облыстық АИТВ-ның
алдын алу орталығы» МКК
Директорының бұйрығымен
бекітілген

**«Жетісу облысының денсаулық сақтау басқармасы» ММ ШЖҚ
«Облыстық АИТВ-ның алдын алу орталығы» МКК
сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты**

1. Жалпы ережелер

1. «Жетісу облысының денсаулық сақтау басқармасы» ММ ШЖҚ «Облыстық АИТВ-ның алдын алу орталығы» МКК (бұдан әрі - Кәсіпорын) осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты (бұдан әрі – Стандарт) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына, Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Агенттігімен бекітілген, сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға, сонымен қатар Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа қарсы Саясатына сәйкес әзірленіп, Кәсіпорын қызметінде, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тұрғысынан неғұрлым тәуекелі бар салаларда тыйым салу, шектеу және рұқсат ету жүйесін білдіреді.

2. Стандарттың мақсаты Кәсіпорын қызметінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу, құқықтық сауаттылықты және сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті арттыру болып табылады.

3. Стандарттың мақсаттары:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықты қалыптастыру және функционалдық міндеттерді орындау кезінде Кәсіпорын қызметкерлерінің жауапкершілігін арттыру;

2) сыбайлас жемқорлық көріністерін дер кезінде анықтау және олардың теріс салдарын болдырмау;

3) кәсіпорын қызметінің тиімділігі мен ашықтығын, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тұрғысынан неғұрлым тәуекелі бар салаларда арттыру.

4. Стандарттың қағидаттары:

1) заңдылық;

2) транспаренттілік;

3) әдептілік;

4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау және оларды сыбайлас жемқорлық көріністерінен қорғау;

- 5) мүдделер қақтығысына жол бермеу.
5. Стандарт Кәсіпорын қызметкерлерінің белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және Кәсіпорын қызметіндегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған әрекеттері мен шешімдерін анықтайды.
6. Осы стандарттың тыйым салулары, шектеулері және рұқсат етулері мынадай кезінде қолданылады:
- 1) Жарғыда көзделген функцияларды жүзеге асыру;
 - 2) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру;
 - 3) лауазымдық міндеттерін атқару кезінде.
7. Стандарт Кәсіпорынның барлық қызметкерлері үшін міндетті болып табылады.
8. Стандарт талаптарының сақталуын бақылау Кәсіпорынның құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына жүктеледі.
9. Стандарт талаптарын орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Кәсіпорынның әрбір қызметкері дербес жауапты болады.
10. Стандарт талаптарын орындамағаны не тиісінше орындамағаны үшін тәртіптік немесе материалдық жауапкершілік Кәсіпорын басшысының шешімімен белгіленеді.
11. Стандартты сақтау (сақтамау) туралы ақпарат Кәсіпорын қызметкерлерін аттестаттау және жұмыс тиімділігін бағалау кезінде пайдаланылады.

2. Басқару және басқа шешімдерді (тыйымдар, шектеулер мен рұқсаттар) дайындау және қабылдау кезіндегі мінез-құлық (әрекеттер) ережелері

12. Өзіне немесе үшінші тұлғаға пайда табу мақсатында лауазымдық міндеттерін жүзеге асыру кезінде қызметтік жағдайын пайдаланбауға.
13. Қызметтік міндеттерді орындау кезінде жеке және пайдакүнемдік мүдделерді басшылыққа алмауға.
14. Үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе мүдделерін қорғаудан, сол сияқты олардың атынан іс-әрекеттер жасаудан қалыс қалуға.
15. Басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелемеуге және көтермелемеуге.
16. Әріптестерге және басшыларға олардың әділ қызметтік шешім қабылдауына әсер етуі мүмкін өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын заңсыз өтініштермен жүгінуден тартынуға.
17. Ресми таратуға жатпайтын қызметтік (құпия) және өзге де ақпаратты мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында пайдаланбауға.

18. Қызметтік өкілеттіктерін пайдалана отырып, мүліктік пайда, игілік не артықшылық алу үшін әріптестеріне, басшыларына және өзге де лауазымды адамдарға сыйлықтар бермеуге және қызметтік емес қызметтер көрсетпеуге.
19. Лауазымдық өкілеттіктерін орындауға байланысты сыйлықтарды қабылдамауға.
20. Өзінің іс-әрекетімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан сын айтуға себеп бермеуге, сын айтқаны үшін қудалауға жол бермеуге, кемшіліктерді жою және өз қызметін жақсарту үшін сындарлы сынды пайдалануға.
21. Шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпауға.
22. Мүдделер қақтығысына жол бермеуге, олар туындаған кезде заңнамаға сәйкес оларды жою жөнінде шаралар қабылдауға.
23. Егер лауазымға жақын туыстық қатынастағы адамдардың (ата-аналарының, ерлі-зайыптыларының, аға-інілерінің, апа-қарындастарының, балаларының) тікелей бағыныстылығына немесе бақылауына байланысты болса, оны тағайындаудан бас тартуға.
24. Заңда тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік көзделген теріс қылықтарды және басқа да құқық бұзушылықтарды жасауға жол бермеуге.
25. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік танытуға.
26. Тікелей басшыға мүдделер қақтығысының, қызметтік міндеттерін орындаудағы жеке мүдделердің, сыбайлас жемқорлық мінез-құлық пен сыйлықтар алуға бейімділігінің немесе сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтың орын алуы туралы хабарлауға.
27. Тікелей басшыдан алынған өкімнің заңдылығына күдік туралы жоғары тұрған басшыға жазбаша нысанда дереу хабарлауға.
28. Егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына қатысы болса, жоғары басшылыққа хабарлауға.
29. Өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде іскерлік этикетті және белгіленген ресми мінез-құлық қағидаларын сақтауға.
30. Әріптестерден жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды қолдау және талап етуге.
31. Мүдделер қақтығысының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың себептері мен шарттарын және олардың салдарын жою бойынша тұрақты негізде шаралар қабылдауға.
32. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл рәсімдерін қолдану (сақтау) бойынша қызметкерлерге жеке консультациялар ұйымдастыруға.
33. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес ведомстволары мен ұйымдары өкілдерінің қатысуымен дөңгелек үстелдер, семинарлар және басқа да іс-шаралар өткізуге.
34. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын бұзу фактілері туралы ақпаратты алу үшін құпия ақпараттық жүйенің жұмыс

істеу бөлігі ретінде қызметкерлер мен клиенттерді сенім телефонының және электрондық пошта жәшігінің болуы туралы хабардар етуге.

35. Ұжымдағы бірлікті нығайтуға, мемлекеттік тілді, ресми қолданылатын орыс және Қазақстан халқының басқа да тілдерін құрметтеуге ықпал етуге.

36. Жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз етуге міндетті.

3. Кәсіпорынның ішкі құжаттарының жобаларын (тыйымдар, шектеулер және рұқсаттар) дайындау немесе қарау кезіндегі тәртіп (әрекеттер) ережелері

37. Өзіне және үшінші тұлғаларға пайда алу мақсатында Кәсіпорынның нормативтік құқықтық актілерін, жергілікті актілерін әзірлеуге жол бермеуге.

38. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормаларды жоюға.

39. Сыбайлас жемқорлық және өзге де заңсыз сипаттағы заңсыз әрекеттерді жасауға алғышарттар жасайтын сыбайлас жемқорлықты тудыратын нормаларды анықтау және жобаларда тиісті алдын алу шараларын көрсету үшін қабылданған ішкі құжаттарға талдау және сараптама жүргізуге.

40. Бұрын қабылданған ішкі құжаттар негізінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізуге, егер оларда сыбайлас жемқорлыққа қатысты нормалар бар екені анықталса, оларды жою жөнінде шаралар қабылдауға тиісті.

4. Сатып алу, коммерция және кадрлар саласында еңбек функцияларын орындау кезіндегі мінез-құлық (әрекеттер) ережелері (тыйымдар, шектеулер және рұқсаттар)

4.1. Сатып алу қызметін жүзеге асыру кезінде

41. Жеке табыс табуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге жәрдем көрсетуден тартынуға.

42. Осы әлеуетті өнім берушінің топ басшыларының және (немесе) өнім берушіні тандау туралы шешім қабылдауға құқығы бар немесе тапсырыс берушінің немесе сатып алудың өкілдері болып табылатын осы әлеуетті өнім берушінің уәкілетті өкілінің жақын туыстарын, жұбайларын немесе туыстарын жібермеу. ағымдағы сатып алуларға ұйымдастырушы, ағымдағы сатып алуларға қатысуға.

43. Атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және Борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген өзі тартқан әлеуетті өнім беруші және (немесе) қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеуге.

44. Тендерлік/сараптамалық комиссияның қызметіне және тендерлік/сараптамалық комиссияның шешім қабылдауына қандай да бір қысым көрсетпеуге.
45. Әлеуетті өнім берушілерге сатып алуды өткізу рәсімдеріне қатысу кезінде адал бәсекелестікті қамтамасыз ету үшін тең мүмкіндіктер беруге.
46. Сатып алу процестерінің ашықтығы мен мөлдірлігін қамтамасыз етуге.
47. Сатып алуды жүзеге асыру кезінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге.
48. Сыбайлас жемқорлықтың белгілі болған фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды жеделдетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелеу туралы басшылыққа дереу баяндауға міндетті.

4.2. Коммерциялық қызметті жүзеге асыру кезінде

49. Қызмет көрсетуге өтініштерді қарау кезінде қағазбастылық фактілеріне жол берілмесін.
50. Қызметтер көрсету үшін міндетті емес қосымша құжаттарды талап етпеуге және сұратпауға.
51. Сыбайлас жемқорлықтың белгілі болған фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды жеделдетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелеу туралы басшылыққа дереу баяндауға.
52. Жеке табыс табуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге жәрдем көрсетуден тартынуға тиісті.

4.3. Кадрларды таңдау және орналастыру кезінде

53. Кадрларды таңдау және орналастыру кезінде жақын туыстық қатынастағы адамдардың (ата-аналар, ерлі-зайыптылар, аға-інілер, апасыңділер, балалар) тікелей бағыныстылығына немесе бақылауында болуына жол бермеуге.
54. Жоғары тұрған лауазымға тағайындау үшін кандидаттарды іріктеу кезінде меритократия қағидаты (басқару қағидаты, оған сәйкес басшы лауазымдарды олардың әлеуметтік шығу тегіне және қаржылық игілігіне қарамастан неғұрлым қабілетті адамдар атқаруға тиіс) басшылыққа алуға.
55. Жерлестік пен жеке адалдық негізінде кадрларды іріктеу және орналастыру жағдайларын болдырмауға.
56. Басшылық лауазымдарға қабылдау кезінде негізгі міндеттерді, тыйым салулар мен шектеулерді түсіндіруге.
57. Қызметкерлердің жеке деректері туралы ақпараттың негізсіз берілуіне жол бермеуге.
58. Қолданыстағы еңбек заңнамасының талаптарын қатаң сақтауға тиісті.

4.4. Персоналды басқару кезінде

59. Бағыныстыларын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлеуге болмайды.
60. Қол астындағы қызметкерлер мен басқа да лауазымды тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзуының алдын алу және жолын кесуге.
61. Қарамағындағыларды қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешуге, жеке тапсырмаларды орындауға тарту мақсатында оларға ықпал ету үшін қызметтік жағдайды пайдаланбауға.
62. Жоғары тұрған, төмен тұрған не қызметі немесе жұмысы бойынша өзімен өзге де тәуелді лауазымды адаммен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатыспауға.
63. Қол астындағы лауазымды тұлғалар арасында жұмыс көлемінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеуге.
64. Бағынышты қызметкерлердің айқын орындалмайтын немесе лауазымдық міндеттерінің шегінен шығатын, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеуге.
65. Бағынышты қызметкерлердің міндеттері мен өкілеттіктерінің көлемін нақты және анық айқындауға.
66. Қарамағындағы лауазымды адамдар қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділеттілік пен объективтілік танытуға.
67. Қол астындағы қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауына ықпал ететін себептер мен жағдайларды жоюға.
68. Әріптестердің лауазымдық міндеттерін орындау барысында туындаған мүдделер қақтығысын реттеу бойынша толық шараларды уақытылы қабылдауға тиісті.